

Kliimaministeerium
eliise.merila@kliimaministeerium.ee
info@kliimaministeerium.ee

Teie 24.07.2026

Meie 02.09.2026 nr 4/154

Arvamuse esitamine ELi heitkogustega kauplemise süsteemi ülevaatamise algatuse kohta

Lugupeetud Andres Sutt!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Kliimaministeeriumit võimaluse eest avaldada arvamust ELi heitkogustega kauplemise süsteemi ülevaatamise algatuse kohta. Kaubanduskoja hinnangul ei arvesta ettepanek piisavalt ELi, sealhulgas väiksemate liikmesriikide nagu Eesti, tööstuse konkurentsivõime ja energiapuuduse tegeliku olukorraga ning seab ettevõtetele kohustusi, mille sisu ja rahaline mõju ei ole piisavalt selge ja prognoositav.

Järgnevalt esitame oma kommentaarid ja ettepanekud ettepaneku kohta.

1. Kliimaeesmärgid ja tööstuse konkurentsivõime koostoime

Kehtiv heitkogustega kauplemise süsteemi (edaspidi: HKS) raamistik loodi praegusega võrreldes olulisel määral erinevas geopoliitilises ja majanduslikus olukorras. Venemaa agressioon Ukraina vastu, energiakriis ja hiljutised häired ülemaailmsel energiaturul, sealhulgas Hormuzi väina sulgemine, on näidanud, et energiasõltumatus ja varustuskindlus on nii ELi kui ka kitsamalt Eesti jaoks strateegilise tähtsusega.

Peame oluliseks, et ELis sätestatud regulatsioonid suurendaksid tootlikkust viisil, mis vastab kliimaeesmärkidele, kuid ei vähenda samal ajal ettevõtete konkurentsivõimet võrreldes liiduväliste tootjatega. ELi regulatsioonid ei tohi seada liidus tegutsevatele ettevõtetele rangemat dekarboniseerimiskohustust kui globaalsetele konkurentidele ega viia tootmist Euroopast välja.

Kaubanduskoja seisukoht:

HKSi ülevaatamisel tuleb käsitleda tööstuse konkurentsivõimet ja energiapuudust kliimaeesmärkidega võrdväärseks.

2. Fossiilkütuste tootmine ja impordisõltuvuse vähendamine

Komisjoni ettepaneku kohaselt on muudatuste eesmärk suurendada Euroopa võimet toota puhast, kohapeal toodetud ja taskukohast energiat, eelkõige elektrit, asendades

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA
TOOM-KOOLI 17, 10130 TALLINN / REGISTRIKOD 80004733 / TEL: +372 604 0060 / KODA@KODA.EE / WWW.KODA.EE

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA ON SUURIM ETTEVÕTJAJD ESINDAV ORGANISATSIOON EESTIS, Kuhu kuulub üle 3500 ettevõtte, kellest enamik on väikese- ja keskmise suurusega. KOJA LIIKMED ANNAVAD üle 40 PROTSENDI EESTI ETTEVÕTETE KÄIBEST, LIGI 40 PROTSENTI PUHASKASUMIST JA TASUVAD üle 40 PROTSENDI RIIKLIKEST MAKSUDEST. KODA ESINDAB JA KAITSEB KÕIGI ETTEVÕTJATE ÜHISHUVE NING ON MITTERIIKLIK JA APOLIITILINE ORGANISATSIOON.

praegused kulutused imporditud fossiilkütustele kapitaliinvesteeringutega majanduse moderniseerimisse. Komisjon leiab, et HKS peaks jätkuvalt olema tugev, prognoositav ja eesmärgipärane süsinikuvabaks muutumise edasiviiv jõud, vähendades seeläbi ELi sõltuvust fossiilkütuste impordist ja tugevdades selle vastupidavust, edendades samal ajal investeeringuid puhta energia üleminekusse kodumaistesse taastuvatesse energiaallikatesse ning muudesse süsinikuvabadesse ja madala süsinikusisaldusega energiaallikatesse.

Leiame, et Komisjoni ettepaneku eesmärk on tervitatav, kuid ettepanek ei arvesta, et osa ELi kodumaisest energiatootmisest, sealhulgas fossiilsete vedelkütuste tootmine, panustab impordisõltuvuse vähendamisse juba täna. Näiteks 2024. aastal oli Eestil ELi madalaim energiasõltuvus impordist – kõigest 4,6%, samal ajal kui ELi keskmine oli 57,3%¹. Kui aga HKS kohtleb kodumaist fossiilkütuste tootmist samamoodi nagu tööstusharusid, mille toodangut on võimalik järk-järgult süsinikuvabaks muuta, jääb see vahepealne panus tunnustamata.

Samuti hakkaks praegune komisjoni ettepanek kodumaist tootmist piirama enne kui ELi enda nõudlus ja impordisõltuvus on vähenenud, mistõttu ei kao nõudlus fossiilkütuste järele, vaid see asendub impordiga kolmandatest riikidest. Tulemuseks on suurem, mitte väiksem sõltuvus liiduvälistest tarnijatest, mis läheb otseselt vastuollu komisjoni ettepaneku eesmärgiga vähendada impordisõltuvust.

Lisaks on viimaste aastate sündmused, sealhulgas Venemaa agressioon Ukraina vastu ja häired ülemaailmsel energiaturul, näidanud, et kodumaine tootmisvõimekus on kriisiolukorras asendamatu. Põlevkiviõli tootmine Eestis aitas 2022.-2023. aasta energiakriisi ajal asendada osa imporditavast maagaasist ja tagada varustuskindluse. Seega oleks tootmise ja kaevandamise sulgemine praktikas pöördumatu. Samuti pole kriisiolukorras tarneahelat, taristut ega oskusteavet võimalik lühikese ajaga taastada, mis võib seada ohtu Eesti energiajulgeoleku ja varustuskindluse.

Kaubanduskoja seisukoht:

Kodumaise fossiilsete vedelkütuste tootmise piiramine ei tohi toimuda kiiremini, kui väheneb ELi enda nõudlus ja impordisõltuvus fossiilsete vedelkütuste osas.

3. Süsinikulekke kaitse tingimuslikkus

HKSi direktiivi ülevaatamise ettepaneku artikkel 1 punktiga 15(d) lisatakse HKSi direktiivi artiklisse 10a lõiked 3b-3c, mille kohaselt seob komisjon alates 2031. aastast tasuta kvootide saamise investeerimiskohustusega. Käitis peab edaspidi tegema dekarboniseerimisinvesteeringuid summas, mis vastab 100%-le tema tasuta kvootide majanduslikule väärtusele. Kehtiva õiguse kohaselt ei ole tasuta kvootide saamine investeerimiskohustusega seotud.

¹ Eurostat. Energy imports dependency.

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nrg_ind_id/bookmark/bar?lang=en&bookmarkId=731473f6-68d7-414e-85be-27872193dfc8&c=1786627673000

Leiame, et selline lähenemine muudab aga tasuta kvootide olemust, kuna meetmest, mille eesmärk on kaitsta ettevõtteid süsinikulekke eest, saab mehhanism, mis kohustab ettevõtet tegema täiendavaid koormavaid investeeringuid. Tasuta kvootide eesmärk on kaitsta ELi ettevõtteid süsinikulekke eest olukorras, kus ELi tootjale rakendub CO₂ hind, kuid kolmanda riigi konkurendile mitte. Kui ELi ettevõttel puudub praegu tehnoloogiline või majanduslik võimalus nõutud investeeringut teha, ei kao süsinikulekke risk. Meie hinnangul ei ole mõistlik, kui kaitse saamine süsinikulekke eest on sõltuvuses sellest, kas ettevõttel on konkreetsel ajahetkel võimalik dekarboniseerimisinvesteeringuid teha. Paljude sektorite jaoks ei ole vajalikud tehnoloogiad, näiteks CO₂ transport ja ladustamine, veel laialdaselt kättesaadavad või majanduslikult tasuvad. Seega ei tohiks süsinikulekke kaitse sõltuda sellest, kas käitisel on hetkel olemas teostatav investeerimisvõimalus või kas sobilikud tehnoloogiad on turul üldse saadaval. Samuti leiame, et nõue teha dekarboniseerimisinvesteeringuid summas, mis vastab 100%-le tema tasuta kvootide majanduslikule väärtusele, halvendaks ettevõtete rahavoogu, ilma et see lahendaks juba praegust probleemi ehk raskust leida dekarboniseerimiseks vajalikku kapitali.

Lisaks näeb ettepanek ette, et kui käitis viib tootmisvõimsuse või majandustegevuse üle EList väljapoole, peab ta juba saadud tasuta kvoodid tagasi maksma. Selline nõue tekitab praktilisi küsimusi jõustatavuse osas ning kujutab endast olulist sekkumist ettevõtlusvabadusse.

Kuna süsinikulekke vältimine ja dekarboniseerimisinvesteeringute toetamine on kaks erinevat poliitikaeesmärki, ei tohiks neid omavahel siduda. Investeeringute soodustamiseks on juba olemas eraldi rahastusmehhanismid, näiteks Innovatsioonifond, mille kaudu saab investeeringuid toetada ilma tasuta kvootide olemust moonutamata. Kahe eesmärgi kokku sidumine ei aita meie hinnangul paremini kaitsta süsinikulekke eest ega kiirenda dekarboniseerimist, küll aga võib see jätta süsinikulekke kaitseta just need ettevõtted, kes seda kõige enam vajavad.

Kaubanduskoda peab murekohaks ka tasuta kvootide vähendamise üldist tempot. Isegi kui ettevõtte on teinud nõutud 100% mahus investeeringu ja tõendanud sellega olulise heite vähenemise ning saanud seetõttu kõik tasuta kvoodid kätte, väheneb tasuta eraldatavate kvootide maht kavandatud ajakava kohaselt igal juhul ning kaitse süsinikulekke eest kaob praeguse ettepaneku kohaselt 2040. aastaks täielikult. See ei arvesta sellega, et süsinikulekke risk ei pruugi kõigis sektorites selleks ajaks olla ka reaalselt kadunud. Peame vajalikuks, et tasuta ühikute arvestuse vähendamine ei toimuks ettevõtete jaoks liiga kiires tempos ning et tasuta kvote oleks võimalik eraldada ka pärast 2040. aastat, kui süsinikulekke risk sektoris tegelikkuses siiski püsib.

Kui aga tasuta kvootide saamise eeldus siiski dekarboniseerimisinvesteeringutega säilib, leiame, et ettevõtetele tuleks jätta piisavalt lai valik kvalifitseeruvaid investeeringuid, mis selle kohustuse täitmiseks sobivad. Näiteks võiks lubada ettevõtetele suunata osa nõutavast investeeringust süsiniku eemaldamise ja süsinikupõllunduse määru (EL) 2024/3012 (edaspidi: CRCF määrus) alusel sertifitseeritud süsinikupõllunduse ühikute ostmisesse. See annaks mõistliku alternatiivi just nendele sektoritele, kus käitise enda heite vähendamiseks vajalik tehnoloogia ei ole veel

majanduslikult või valmiduselt kättesaadav. See ei tähendaks HKSi heitkoguste kompenseerimist ega täiendavate kvootide loomist, vaid oleks üks lisavõimalus ELi sisese dekarboniseerimisinvesteeringu tegemiseks, mida ettevõtte saaks vabatahtlikult valida.

Kaubanduskoja ettepanekud:

- Tasuta kvootide saamine süsinikulekke riskiga sektorites ei tohi sõltuda sellest, kas ettevõtte on teinud dekarboniseerimisinvesteeringu summas, mis vastab kvootide majanduslikule väärtusele.
- Oleme vastu plaanitavale muudatusele, mille kohaselt on ettevõtte kohustatud tootmise ELi väljaviimisel kvote tagasi maksma.
- Tasuta kvootide arvestuse vähendamine ei tohi toimuda ettevõtete jaoks liiga kiires tempos. Tasuta kvote tuleb jagada ka pärast 2040. aastat, kui süsinikulekke risk on sektoris jätkuvalt olemas.
- Kui investeerimiskohustus siiski säilib, palume laiendada kvalifitseeruvate investeeringute ringi, näiteks võimaldada osa kohustusest täita ELi süsiniku eemaldamise ja süsinikupõllunduse määruse alusel sertifitseeritud süsinikupõllunduse ühikute soetamisega.

4. Tasuta kvootide eraldamise tingimuste kehtestamine delegeeritud õigusaktides

HKSi direktiivi ülevaatamise ettepaneku artikli 1 punktiga 15(d) lisatakse HKSi direktiivi artiklisse 10a lõige 3c, mille kohaselt eraldatakse tasuta kvootide saamiseks nõutud investeeringute mahust 80% investeerimiskava alusel ning ülejäänud 20% alles pärast seda, kui kava on ellu viidud ja selle tulemusel on saavutatud „oluline tõendatud heite vähendamine“ (*significant verified reduction in emissions*).

Ettepanek ei määratle, mida „oluline heite vähendamine“ täpselt tähendab, millised investeeringud kvalifitseeruvad ning kuidas seda kohustuse täitmist hinnatakse. Nende reeglite kehtestamine on ette nähtud alles hilisemates delegeeritud õigusaktidega. See tähendab, et ettevõtted peavad hakkama kohustusega juba arvestama, teadmata, mis ulatuses ja millistel tingimustel neile tulevikus rahaline kohustus tekib. Selline ebaselgus raskendab pikaajaliste investeerimisotsuste tegemist, kuna ettevõtted ei suuda usaldusväärselt prognoosida, kas ja millises ulatuses nende tehtavad investeeringud nõutud tingimusi täidavad.

Kaubanduskoja ettepanek:

„Olulise heite vähendamise“ kvalifitseerumise kriteeriumid ja selle hindamise meetoodika tuleb sätestada direktiivis, mitte hilisemates delegeeritud õigusaktides. See tagab õigusselguse ja investeerimiskindluse juba enne investeerimiskohustuse rakendumist 2031. aastal.

5. HKSi enampakkumistulude kasutamine süsinikupõllunduse toetamiseks

HKSi direktiivi ülevaatamise ettepaneku artikli 1 punktiga 14(c) muudetava HKSi direktiivi artikli 10 lõike 3 teise lõigu punkti c kohaselt peavad liikmesriigid suunama

vähemalt 50% enampakkumistulust tööstuse dekarboniseerimisele suunatud prioriteetsetele eesmärkidele. Metsandus ja mulla süsiniku sidumine sellesse prioriteetsetesse nimekirja ei kuulu. Selle saab liikmesriik valida ainult tulu ülejäänud, kuni 50% suuruse osa arvelt. Kehtiva õiguse kohaselt on metsandus ja mulla süsiniku sidumine seevastu üks mitmest võrdväärsest võimalusest, kuidas liikmesriik võib enampakkumistulu kasutada, ilma et sellele oleks seatud protsentuaalset osakaalu piirangut.

Peame vajalikuks, et liikmesriikidele antakse selge võimalus kasutada HKSi enampakkumistulusid CRCF määruse alusel sertifitseeritud süsinikupõllunduse toetamiseks, sealhulgas erasektori nõudlust võimendavate meetmete kaudu. Näiteks võiksid liikmesriigid hüvitada osaliselt ettevõtetele süsinikupõllunduse ühikute ostmise kulu juhul, kui ühikud pärinevad selle liikmesriigi põllumajandussektorist. See ei paneks kummalegi poolele kohustust. Riik ei peaks süsinikupõllundust rahastama ega ettevõtte ühikuid ostma, kuid see annaks siiski liikmesriikidele täiendava paindliku vahendi, kuidas oma HKSi tulu suunata. Samuti aitaks see avaliku toetuse kaudu kaasata täiendavat erasektori kapitali. Eestile tähendaks see reaalselt võimalust suunata Euroopas tegutsevate ettevõtete raha Eesti põllumaade süsinikuvarude kasvatamisse, parandades samal ajal meie põllumajanduse konkurentsivõimet, mullatervist ja kliimakindlust.

Kaubanduskoja ettepanek:

Anda liikmesriikidele võimalus kasutada HKSi enampakkumistulu ülejäänud osa ELi CRCF määruse alusel sertifitseeritud süsinikupõllunduse toetamiseks, sealhulgas erasektori nõudlust võimendavate meetmete kaudu.

6. NACE koodide 0610, 0620, 1920 ja 4950 väljajätmine täiendavast kaitsest

Võrdlusaluste arvestamise (2026-2030) uuendamise ettepaneku artikli 1 punktiga 1 täiendatakse HKSi direktiivi artiklit 10a lõikega 2a, mille kohaselt komisjon vähendab ajavahemikus 2027-2030 soojuse ja kütuse varuvõrdlusaluste maksimaalset aastast vähendamismäära, mis tähendab suuremat tasuta kvootide mahtu ja seeläbi täiendavat kaitset süsinikulekke riski vastu. Sama artikli lõike 2b kohaselt ei kohaldata seda täiendavat kaitset edaspidi aga NACE koodide 0610, 0620, 1920 ja 4950 alla kuuluvatele tegevustele, mis muuhulgas hõlmavad ka õli- ja gaasisektoriga seotud tegevusi.

Kehtiva õiguse kohaselt kohaldub kõigile varuvõrdlusalustele, sealhulgas õli- ja gaasisektorile, ühesugune maksimaalne vähendamismäär. Ettepaneku (lk 2) kohaselt on muudatuse eesmärk pakkuda täiendavat kaitset süsinikulekke riski vastu sektoritele, kus heite vähendamise tehnoloogiate ja meetmete kättesaadavus on piiratud ning kus on seetõttu suurem süsinikulekke risk, kuid NACE koodide 0610, 0620, 1920 ja 4950 alla kuuluvatele tegevustele see leevendus ei laiene ning nende suhtes kehtiks edaspidi jätkuvalt praegune, rangem määr.

Toetame ettepanekut vaadata varuvõrdlusalused üle, kuid meie hinnangul on NACE koodide 0610, 0620, 1920 ja 4950 täiendavast kaitsest väljajätmine põhjendamatult. Ka nende sektorite puhul on heite vähendamise tehnoloogiad ja meetmete kättesaadavus

piiratud ning on suurem süsinikulekke risk. See tähendab, et ka need neli sektorit täidavad samu kriteeriume, mille alusel teistele sektoritele kaitse antakse. Seega ei ole välistus loogiline ja seetõttu koheldakse teatud sektoreid ebaõiglaselt.

Kaubanduskoja ettepanek:

Palume mitte jätta komisjoni ettepanekus kavandatud täiendavast kaitsest välja NACE koode 0610, 0620, 1920 ja 4950 ning võimaldada ka nende tegevuste puhul kasutada kavandatavat täiendavat tasuta kvootide eraldamist.

7. Heite vähendamise trajektoor

HKSi direktiivi ülevaatamise ettepaneku artikli 1 punktiga 12(b) soovib komisjon vähendada HKS direktiivi artiklis 9 sätestatud HKS sektori heidet selliselt, et heite vähendamise tempo aastatel 2031-2035 oleks 3,7% ja sealt edasi alates 2036. aastast 1,7%. Kehtiva õiguse kohaselt on 2024-2027 heite vähendamise tempo 4,3% ja 2028-2030 aastatel 4,4%.

Peame positiivseks, et võrreldes praegu kehtiva korraga on kavandatud tempo aeglasem, mis annab tööstusele senisest enam aega üleminekuks. Samas peame oluliseks, et komisjon arvestaks veelgi enam sellega, kas tööstus suudab sellise tempoga ka kaasas käia võttes arvesse ettevõtete tehnoloogilisi ja majanduslikke võimekusi. Kui heite vähendamise tehnoloogiad, vajalik energiataristu ja madala süsinikusisaldusega toodete turg ei ole piisavalt välja arenenud, muutub HKS pigem tootmise vähendamise ja sulgemise kui dekarboniseerimise stiimuliks, mis omakorda ei ole kliimapoliitika eesmärkidega kooskõlas. Seetõttu tuleb heite vähendamise trajektoori hindamisel arvestada mitte ainult ELi territooriumil tekkivat heidet, vaid ka tootmise ümberpaiknemise ja impordist tuleneva kaudse kliimamõjuga.

Samuti on oluline, et raskesti dekarboniseeritavatele sektoritele antaks suurem paindlikkus juba enne 2030. aastat ning muuta trajektoor ka neile realistlikuks sihtpunktiks.

Kaubanduskoja ettepanek:

Palume kujundada HKS sektori heite vähendamise trajektoor tehnoloogia tegeliku valmiduse ja majandusliku teostatavuse põhjal (vajadusel praegu kavandatust veelgi aeglasemas tempos), anda raskesti dekarboniseeritavatele sektoritele suurem paindlikkus juba enne 2030. aastat ning arvestada trajektoori hindamisel ka tootmise ümberpaiknemisest tulenevat kaudset kliimamõju.

8. Kaudsete CO₂ kulude kompensatsioon

HKSi direktiivi ülevaatamise eelnõu artikli 1 punktiga 15 asendatakse HKS direktiivi artikkel 10(b) lõige 6 uue sõnastusega, mis säilitab liikmesriikide võimaluse anda ettevõtetele jätkuvalt riigiabi, et kompenseerida elektrimahukatele tööstusharudele osa CO₂ kulust, mis kandub üle elektrihinna kaudu.

Peame vajalikuks, et see kompensatsioonivõimalus säiliks ka edaspidi, kuna selle kadumine suurendaks veelgi elektrimahukate tööstusharude kulusid ja nõrgendaks

nende konkurentsivõimet võrreldes liiduväliste tootjatega, kellele elektrihinna kaudu ülekanduvat CO₂ kulu ei rakendu.

Kaubanduskoja seisukoht:

Toetame komisjoni ettepanekut säilitada liikmesriikide võimalus kompenseerida elektrimahukatele tööstusharudele kaudseid CO₂ kulusid, mis kanduvad üle elektrihinna kaudu.

9. Turustabiilsusreserv ja CO₂ hinna prognoositavus

HKSi direktiivi ülevaatamise ettepaneku artikli 2 punktidega 2 ja 3 muudetakse ELi otsuse 2015/1814 artikli 1 lõigetes 5 ja 6 sätestatud turustabiilsusreservi toimimist, kohandades künniseid ja kvootide vabastamise/kõrvaldamise mahtusid, et süsteem reageeriks paremini turul tekkivale kvootide üle- või puudujäägile. Kehtiva õiguse kohaselt need künnised ja mahud aastate lõikes ei muutu, kuid ettepaneku kohaselt hakkavad need iga-aastaselt vähenema.

Meie hinnangul ei ole see mehhanism senini taganud ettevõtetele piisavat CO₂ hinna prognoositavust. Tegelik hind on korduvalt kujunenud oluliselt kõrgemaks, kui komisjoni enda prognoosid on ette näinud. See raskendab ettevõtetele pikaajalist investeerimisplaneerimist ja suurendab riski, et heite vähendamise asemel peatatakse tootmine. Lisaks jäävad praeguses ettepanekus tasuta kvootide eraldamine ja turustabiilsusreserv suures osas eraldiseisvateks mehhanismideks, mistõttu ei ole tagatud, et süsteem reageeriks piisavalt kiiresti ja prognoositavalt järskudele hinna kõikumistele.

Kaubanduskoja ettepanek:

Palume kaaluda täiendavaid meetmeid, mis tagaksid ettevõtetele suurema CO₂ hinna prognoositavuse ja kaitseksid neid ootamatute hinnakõikumiste eest.

10. Süsiniku sidumise lahenduste roll HKSi tulevases raamistikus

HKSi direktiivi ülevaatamise ettepaneku artikli 1 punktiga 13 lisatakse HKSi direktiivi artikli 9c lõige 8, mille kohaselt esitab komisjon enne 2034. aasta 31. detsembrit Euroopa Parlamendile ja Euroopa Nõukogule aruande, milles ta hindab muuhulgas looduspõhiste sidumiste ja ELi CRCF määruse alusel sertifitseeritud süsinikupõllunduse ühikute võimalikku panust püsivasse süsiniku eemaldamisse.

Oleme saanud ettevõteteelt tagasisidet, et selle asemel võiks vastav hindamine toimuda juba hiljemalt 2028. aastal, kui peaks käivituma ELi CRCF register ning tekib ühine ELi raamistik sertifitseeritud süsinikupõllunduse ühikutele. Lisaks kavandab Euroopa Komisjon aastatel 2031-2036 alustada väga olulises mahus rahvusvaheliste süsinikuühikute ning ELi-siseste tööstuslike püsivate süsinikueemalduste kasutamist HKSi paindlikkuse suurendamiseks. See võib suunata kümneid miljardeid eurosid Euroopast välja ning samas mahus kapitali tehnoloogiliste püsivate süsinikueemalduste arendamisse. Seetõttu ei ole põhjendatud jätta Euroopa enda looduspõhiste ja süsinikupõllunduse lahenduste võimalik roll hindamata kuni 2034. aastani.

Varasem hindamine ei tähendaks automaatselt süsinikupõllunduse ühikute HKSi lisamist. See võimaldaks üksnes hinnata nende keskkonnaterviklikkust, püsivust, kuluefektiivsust ja võimalikku rolli piisavalt vara, et teha tõenduspõhine otsus. See on oluline ka Euroopa konkurentsivõime ja strateegilise autonoomia seisukohalt. Süsinikupõllundusse tehtavad investeeringud jääksid sellisel juhul Euroopa majandusse, suurendaksid põllumajandustootjate sissetulekuid ning võivad samaaegselt toetada mullatervist, põllumajanduse kliimakindlust ja toidujulgeolekut.

Lisaks võib süsinikupõllundusel olla oluline mõju HKSi kuluefektiivsusele. Nimelt kui kvaliteetseid CRCF süsinikupõllunduse ühikuid on võimalik pakkuda suurusjärgus ligikaudu 50 eurot tonni kohta ning Euroopa põllumajandusel on potentsiaali kasvatada pakkumist kuni ligikaudu 100 miljoni ühikuni aastas, võiks nende kasutamine tulevikus suurendada HKSi paindlikkust ja mõjuda kvoodihinnale stabiliseerivalt ning potentsiaalselt langetavalt. Seda potentsiaalset mõju tuleks samuti hinnata võimalikult varakult, mitte alles 2034. aastal.

Kaubanduskoja ettepanek:

Palume tuua ELi CRCF süsinikupõllunduse võimaliku rolli hindamine HKSi kontekstis 2028. aastasse.

Loodame, et peate võimalikuks Kaubanduskoja kommentaare ja ettepanekuid arvesse võtta.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor

Sandra Melani Mellikov

sandramelani.mellikov@koda.ee 6040071